

Fellessak 1/15 Kvote for betinget skadefelling av ulv i region 4 og region 5 2015/ 2016

Bakgrunn

Det ble under behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-04) i Stortinget vedtatt at bestandsmålsettingen for ulv skal være 3 årlige ynglinger innenfor ulvesonen. Forvaltningen av ulv skal skje gjennom et samarbeid mellom region 4 (Østfold, Akershus og Oslo) og region 5 (Hedmark).

Gjennom forskrift om forvaltning av rovvilt, fastsatt ved Kgl. res. den 18.3.2005 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriften § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Regelverk

I. Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. Loven gir omfattende bestemmelser for forvaltningen av naturens mangfold. Forskrift om forvaltning av rovvilt er hjemlet i viltloven, men naturmangfoldlovens bestemmelser vil også gi føringer for vedtak som gjelder rovviltets forvaltning. Noen av de viktigste bestemmelsene gjengis under.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

§ 18. (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) for innfangning til gjenoppbygging av bestander,
- e) for innfangning til lovlig oppdrettsvirksomhet,
- f) for forskning, undervisning eller taksonomisk virksomhet, eller som er fremmede organismer.

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak.

II. Forskrift om forvaltning av rovvilt

Følgende bestemmelser med tilhørende kommentarer gjelder vurdering av hvorvidt de regionale nemndene har myndighet til å fatte vedtak, og fastsetting av kvote for lisensfelling av ulv:

§ 4. Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene

Det skal være åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser

d) *Region 4 – Østfold, Oslo og Akershus:* 6 ynglinger av gaupe, samt 3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i samarbeid med region 5.

e) *Region 5 - Hedmark:* 10 ynglinger av gaupe, 5 ynglinger av jerv og 3 ynglinger av bjørn, samt 3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i samarbeid med region 4.

§ 7. Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

(...)

Etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden.

Kommentarer til § 7

Annet ledd:

Annet ledd regulerer hva rovviltnemnden skal legge vekt på ved vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt på gaupe og antall dyr som kan felles ved slik felling eller jakt.

Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

§ 8. Kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Vedtak etter første ledd som gjelder ulv i regionene 4 og 5 skal fattes av rovviltnemndene i disse to regionene i fellesskap.

Bestandssituasjonen for ulv

De siste opplysningene om bestandssituasjonen for ulv per dags dato er rapporten "Ulv i Norge pr. 15. mars 2015 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2014/2015". Rapporten er utarbeidet av Høgskolen i Hedmark. Opplysningene nedenfor er hentet fra disse rapportene og omhandler de ulvene som har tilknytning til regionene 4 og 5.

Kartlegging av valpekull og antall ulver i Skandinavia foregår hver vinter i perioden 1. oktober – 28. februar. Vinteren 2014-2015 er det så langt påvist 67-70 (mot 65-73 dyr vinteren 2013-2014) ulver i Norge, hvorav 34-37 dyr er bekreftet kun på norsk side av riksgrensen (mot 33- 37 dyr vinteren 2013-2014).

De 67-70 ulvene registrert i vinter er fordelt på 10 fylker. Av disse er 54 dyr påvist i Hedmark fylke, hvorav de aller fleste innenfor ulvesonen. I Akershus, Oslo og Østfold fylker er tilsammen 6-8 ulver påvist, alle innenfor ulvesonen. Dessuten er 2 ulver påvist både i Akershus og Hedmark. De resterende 7-8 ulvene er påvist i Finnmark, Oppland, Telemark Vest Agder, Aust Agder og Sogn og Fjordane.

Fra 1. oktober 2014 er 6 ulver lovlig avlivet i Norge, hvorav 5 ved lisensjakt og 1 ved skadefelling/ekstraordinært uttak.

To ynglinger av ulv i helnorske revir i 2014 er i vinter bekreftet ved dokumentasjon av årsvalper. Dette gjelder revirene Julussa og Letjenna. Begge øst for Glomma i sentrale deler av Hedmark fylke, og med tilhold helt eller delvis innenfor ulvesona.

I vinter er det også påvist valpekull i tre grenserevir, dvs. ulveflokker med tilhold på begge sider av riksgrensen mellom Sverige og Norge (Slettås-, Rotna- og Hærsjøreviret).

Tabell 1. Ulv i Norge med helnorsk tilhold (34-37) eller med tilhold på begge sider av riksgrensen (33) som foreløpig er dokumentert vinteren 2014-2015 (pr. 15. mars 2015). Svensk bestandsregistrering av ulv har sluttet å kartlegge *reell* flokkstørrelse i familieguppene, slik at antall ulver oppgitt for de enkelte familiegupper med tilhold på tvers av riksgrensa er å betrakte som minimumstall.

REVIR/ område	LAND	Fylke/län	Sosial status 2014-15	Kull født i 2014	Antall ulver foreløpig pr 15.03.2015
Julussa	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	7
Letjenna	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	8
Østmarka	N	Akershus	Familiegruppe	Nei?	3
Slettås	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	11
Rotna	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	4
Skugghöjden	S/N	Värmland/Hedmark	Familiegruppe	Ja?	3
Hærsjø	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	6
Kynnefjäll	S/N	V-Götaland/Østfold	Familiegruppe?	Ja	2
Osdalen	N	Hedmark	Revirmark. par	Nei	2
Kynna	N	Hedmark	Revirmark. par	Nei?	2
Lutnes	S/N	Dalarna/Hedmark	Revirmark. par	Nei	2
Juvberget	S/N	Värmland/Hedmark	Revirmark. par	Nei	2
Flisdalen	N	Hedmark	Revirmark. par	Nei	2
Gräsmark	N/S	Hedmark/Värmland	Revirmark. par	Nei?	2
Mangen	N	Akershus/Hedmark	Revirmark. par	?	2
Pasvik	N	Finnmark	Ikke-stasjonær	Nei	0-1
Anarjohka	F/N	Finland/Finnmark	Ikke-stasjonær	Nei	1
Naustdal-Førde	N	Sogn og Fjordane	Ikke-stasjonær?	Nei	1 ¹
Koppangkjølen	N	Hedmark	Stasjonær	Nei	1 ²
Mykleby	N	Hedmark	Ikke-stasjonær?	Nei	1 ³
Valdres	N	Oppland	Ikke-stasjonær	Nei	1 ⁴
Stange	N	Hedmark	Stasjonær?	Nei	1 ⁵
Sotsjøen	N	Akershus	Stasjonær?	Nei	0-1
Hobøl-Våler	N	Østfold	Stasjonær?	Nei?	1
Rakkestad	N	Østfold	Ikke-stasjonær?	Nei?	0-1
Siljan	N	Telemark	Ikke-stasjonær	Nei	1 ⁶
Sirdal-Setesdal	N	V og A-Agder	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Totalt (inkl. 6 døde)					67-70

¹ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Naustdal kommune 16. desember 2014

² Hannulv avlivet ved lisensjakt i Rendalen kommune 6. februar 2015

³ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Stor-Elvdal kommune 8. februar 2015

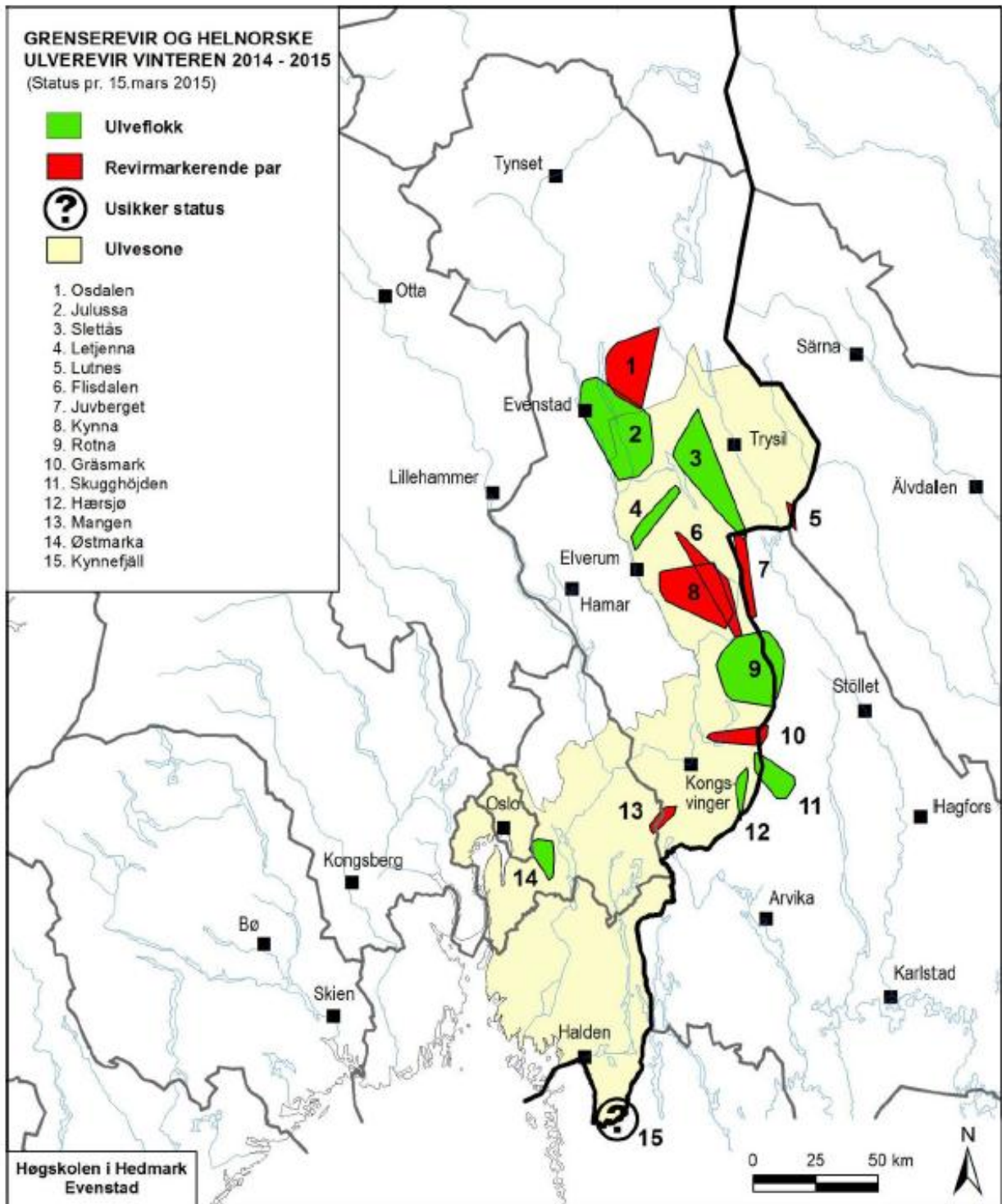
⁴ Hannulv avlivet ved skadefelling i Nord-Aurdal kommune 31. desember 2014

⁵ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Stange kommune 13. desember 2014

⁶ Tispe avlivet ved lisensjakt i Siljan kommune 3. februar 2015

Kjent avgang av ulv i Norge i perioden 1.5.2014 – 15.3.2015:

Kjønn	Dødsdato	Dødsårsak	Kommune
Hann	08.02.2015	Lisensfelling	Stor-Elvdal
Hann	06.02.2015	Lisensfelling	Rendalen
Hunn	03.02.2015	Lisensfelling	Siljan
Hann	31.12.2014	Skadefelling	Nord-Aurdal
Hann	16.12.2014	Lisensfelling	Naustdal
Hann	13.12.2014	Lisensfelling	Stange
Hann	30.06.2014	Påkjørt bil	Hægebostad
Hann	20.06.2014	Skadefelling	Tynset
Hunn	09.06.2014	Skadefelling	Stange
Hann	05.06.2014	Skadefelling	Sykkylven
Hunn	15.05.2014	Skadefelling	Vågå
Hunn	10.05.2014	Skadefelling	Nord-Fron
Hunn	05.05.2014	Skadefelling	Engerdal

Figur 1, hentet fra rapporten Ulv i Norge pr. 15. mars 2015.

Vurderinger og innstilling fra sekretariatene i region 4 og 5

Om rovviltnemndenes myndighet til å fatte vedtak om betinget skadefelling av ulv

Rovviltnemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf forskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd.

De siste opplysningene om bestandssituasjonen for ulv i Norge er per dags dato rapporten "Ulv i Norge pr. 15. mars 2015 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2014/2015", utarbeidet av Høgskolen i Hedmark. Så langt er det påvist to helnorske ynglinger i 2014. Siste offisielle rapport fra overvåkingsprosjektet er rapporten "Ulv i Skandinavia og Finland – Sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2013 – 2014". Sekretariatene i region 4 og 5 viser til at det er påvist yngling av ulv i 2013 i tre helnorske revir innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv (Østmarka, Julussa og Letjenna). Bestandsmålsettingen for ulv i region 4 og 5 er "3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv". Dette innebærer at rovviltnemndene i region 4 og 5 har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i henhold til rovviltforskriften §§ 7 og 8.

Om fastsetting av kvote for skadefellingstillatelser på ulv

Etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 19.6.2009 nr. 100, § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Ulvbestanden er godt undersøkt med årlige sporinger, og man har dermed god oversikt over svingningene i bestanden, jf. Rapporten Ulv i skandinavia og Finland – Sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2013 – 2014, samt rapporten Ulv i Norge pr. 15. mars 2015, – foreløpige konklusjoner for vinteren 2014/2015 (begge utarbeidet av Høgskolen i Hedmark). "Føre-var-prinsippet" i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser her å ha tilstrekkelig kunnskap for forslaget til vedtak.

Ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal rovviltnemndene ifølge kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd og gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling. Ut i fra dette skal det sannsynliggjøres at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

§ 7 – annet ledd:

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

I kommentarene til forskriften § 7 – annet ledd heter det:

Annet ledd regulerer hva rovviltnemnden skal legge vekt på ved vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt på gaupe og antall dyr som kan felles ved slik felling eller jakt. Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/ lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

Etter sekretariatets oppfatning vil et sentralt punkt i vurderingene være kravet til at det skal sannsynliggjøres, jf. kommentaren til rovviltforskriften § 7, at "*bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen*". Siden 2010 har antall ynglinger vært på bestandsmålet.

Sekretariatene viser i denne sammenheng til at betinget skadefelling kun skal gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder og rovviltforskriften § 9. Dette innebærer at tillatelse til betinget skadefelling i all hovedsak vil være aktuelt for dyr som oppholder seg i viktige beiteområder for sau og tamrein. Kun i helt spesielle tilfeller vil betinget skadefelling kunne gjennomføres innenfor ulvesona eller i områder der reviret til familiegupper også delvis går utenfor ulvesona. Ved vurdering av om det skal innvilges tillatelse til skadefelling skal Fylkesmannen rent konkret vurdere en rekke faktorer, herunder føringer i rovviltforliket, regional forvaltningsplan, områdets betydning som beitemark, skadens omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader, mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak og eventuell forekomst av genetisk viktig individ.

Den norske bestanden av ulv er en del av den skandinaviske populasjonen. Fra sluttrapporten om ulv i Skandinavia vinteren 2013 – 2014 (den offisielle årsrapporten) framgår det at vinteren 2013-2014 hadde 316-520 ulver tilhold i Skandinavia. Foregående vinter ble bestandsstørrelsen beregnet til 350-410 dyr. Antall dokumenterte ynglinger økte i samme periode fra 38 til 40 (5 %).

Det synes ikke å være noen vesentlig endring i det totale antall dyr påvist i Norge fra vinteren 2013/2014 til vinteren 2014/2015, heller ikke i den andelen som kun er påvist på norsk side.

Forvaltningsområde 4 og 5 har siden 2010 ligget på bestandsmålet på 3 helnorske familiegupper som er mer enn 50 % innenfor ulvesonen.

Avgangen av ulv i Skandinavia skjer gjennom lovlig felling (lisensfelling og betinget skadefelling), illegal jakt og naturlig avgang. På noe lengre sikt kan innavlsproblematikk utgjøre en utfordring for den skandinaviske ulvebestandens overlevelse.

Ut fra bestandsutviklingen, og med henblikk på at skadefelling normalt vil gjelde individer som oppholder seg utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, anser sekretariatene at en kvote for betinget skadefelling på 5 dyr er forsvarlig, jf naturmangfoldloven § 10. For 2014/2015 ble det gitt en kvote på 5 dyr i betinget skadefellingstillatelse. I perioden 1. juni 2014 – 15. februar 2015 ble det felt 2 dyr på skadefelling i Hedmark. Ett dyr ble felt på skadefelling den 5. mai 2014 etter skadefellingstillatelse fra Miljødirektoratet.

Sekretariatene anser ut fra dette at et uttak av 5 ulv på skadefelling ikke vil være til hinder for mulighetene til å nå bestandsmålet kommende år, og heller ikke vil virke negativt på ulvens muligheter til overlevelse på lang sikt, jf forskriften § 7.

Naturmangfoldloven § 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng.

Skadefellingsperiode

I henhold til rovviltforskriften § 8 gjelder kvote for betinget skadefelling i perioden 1.6.-15.2.

Sekretariatene tilrår derfor at rovviltnemndene i region 4 og 5 fatter følgende vedtak:

Forslag til vedtak:

I. Om nemndenes myndighet

Roviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Det er registrert 3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet i 2013.

Roviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv, jf §§ 4, 7, 8 og 10 i rovviltforskriften.

II. Kvote for betinget skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein, og skal rette seg mot bestemte individer. Ut fra den foreliggende dokumentasjon om bestandssituasjonen for ulv finner rovviltnemndene at det kan åpnes for betinget skadefelling av 5 ulv for å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein.

Et uttak gjennom betinget skadefelling på 5 ulver vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Det fastsettes en kvote på 5 ulv for betinget skadefelling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009, jf § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005.

Roviltnemnda har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. Naturmangfoldloven § 8. Førre-var-prinsippet, jf. § 9, kommer derfor ikke til anvendelse. Nemnda anser at en kvote på 5 dyr ikke vil påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. § 10. Hensynet til differensiert forvaltning skal ligge til grunn for en tillatelse til skadefelling, jf. § 12. Nemnda anser ikke at § 11 er relevant i denne sammenheng.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Vedlegg: "Ulv i Norge pr. 15. mars 2015 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2014/2015".